

E-dowód – nowa era w administracji

Nowe dowody osobiste z warstwą elektroniczną - wydawane już od marca 2019 r. - będą bezpłatnym narzędziem usprawniającym komunikację obywateli z administracją, służbą zdrowia i podmiotami komercyjnymi. E-dowód to wspólny projekt Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Cyfryzacji.

E-dowód – co to jest?

E-dowód to wielofunkcyjny dokument z warstwą elektroniczną, który będzie bezpłatnym i bezpiecznym narzędziem do komunikacji obywatela z administracją, służbą zdrowia i podmiotami komercyjnymi. Nowe dowody będą zewnętrznie podobne do obecnych, wewnątrz będzie jednak znajdował się chip, w którego pamięci znajdują się m.in. dane identyfikacyjne umieszczone w warstwie graficznej, w tym zdjęcie biometryczne. Chip będzie bezstykowy, co oznacza, że użycie warstwy elektronicznej dowodu osobistego będzie możliwe po przyłożeniu dokumentu do czytnika, a nie włożeniu do czytnika. Nie zmienią się dotychczasowe funkcje dowodu osobistego: będzie on potwierdzał tożsamość i obywatelstwo jego posiadacza oraz uprawniał do przekraczania granic niektórych państw. Nowy dowód ma również służyć do uwierzytelnienia w e-usługach administracji publicznej oraz do podpisywania dokumentów elektronicznych.

Kiedy e-dowód?

Wydawanie nowych dowodów osobistych z warstwą elektroniczną rozpocznie się w marcu 2019 r. Proces wymiany dowodów będzie naturalny, rozłożony na 10 lat i potrwa do 2029 r. Jeżeli posiadacz dowodu osobistego obecnego wzoru będzie chciał posługiwać się dowodem elektronicznym, będzie mógł go wymienić jeszcze przed upływem ważności dotychczasowego dokumentu.

E-dowód jako środek identyfikacji elektronicznej

E-dowód będzie środkiem identyfikacji elektronicznej zwanym **profilem osobistym**. Oznacza to, że będzie mógł być wykorzystywany do uwierzytelnienia posiadacza e-dowodu w systemach teleinformatycznych w celu realizacji usług online. Jeśli określona usługa online nie będzie wymagała podpisu, a wymagać będzie uwierzytelnienia (np. dostęp do własnych danych w rejestrze PESEL czy dostęp do wykazu zawieszonych i unieważnionych dowodów osobistych), to możliwe będzie wykorzystanie do tego celu e-dowodu. Elektroniczny dowód zapewni logowanie do portali internetowych administracji publicznej, jeśli zostaną przyłączone do odpowiedniego systemu teleinformatycznego. Planujemy, że na dzień wdrożenia e-dowodu możliwe będzie zalogowanie się do m.in. portalu Obywatel.gov.pl oraz ePUAP.

Profil osobisty będzie zamieszczany w dowodzie osobistym każdej osoby pełnoletniej, jak również każdej mającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych.

Pełnienie przez e-dowód funkcji środka identyfikacji elektronicznej i jego notyfikacja w Komisji Europejskiej pozwoli dodatkowo na jego wykorzystanie w administracji Unii Europejskiej. Dzięki temu obywatel Polski posiadający e-dowód będzie mógł bez przeszkód kontaktować się z europejską administracją.

Podpis osobisty w e-dowodzie

Podpis elektroniczny, zwany **podpisem osobistym**, to rozwiązanie analogiczne do używanego już zarówno w administracji, jak i w biznesie, kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Użycie podpisu osobistego będzie wywoływało dla podmiotu publicznego taki sam skutek jak podpis własnoręczny. Każdy dokument elektroniczny wysyłany do urzędu będzie można podpisać, używając do tego celu podpisu osobistego. W przypadku podmiotu prywatnego (innego niż podmiot publiczny) podpisanie dokumentu podpisem osobistym wywoła ten sam skutek jak podpis własnoręczny, jeśli podmiot ten i posiadacz dowodu osobistego wyrażą na to zgodę.

Certyfikat podpisu osobistego będzie zamieszczany w dowodzie osobistym osoby, która wyrazi na to zgodę. Osoba, która nie wyraziła takiej zgody i w przyszłości dojdzie do przekonania, że podpis osobisty jest jej potrzebny, będzie mogła wystąpić o wymianę dowodu osobistego. W przypadku osoby małoletniej, która w okresie ważności ukończy 18 rok życia, certyfikat podpisu osobistego będzie zamieszczany, jeżeli rodzic, opiekun prawny lub kurator tej osoby wyrazi na to zgodę.

Podpis kwalifikowany w e-dowodzie

Posiadacz dowodu osobistego, który będzie chciał mieć **kwalifikowany podpis elektroniczny**, będzie mógł do tego wykorzystać e-dowód. W e-dowodzie zostanie zapewniona przestrzeń na zamieszczenie elektronicznych danych, które umożliwią składanie takiego podpisu. Dzięki temu osoba będzie miała jedną kartę (e-dowód), przy użyciu której będzie mogła złożyć podpis osobisty oraz kwalifikowany podpis elektroniczny dowolnego dostawcy certyfikatów. Wgranie do e-dowodu danych umożliwiających złożenie kwalifikowanego podpisu elektronicznego odbywać się będzie na warunkach rynkowych, tj. osoba samodzielnie występuje o zakup takiego podpisu do wybranego przez siebie dostawcy.

Zawieszanie i cofanie zawieszenia certyfikatów

W przypadku czasowej utraty kontroli nad dowodem osobistym (posiadacz nie wie, gdzie jest dokument) będzie możliwość zgłoszenia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego. Zawieszenie będzie mogło być zgłoszone maksymalnie na 14 dni przez posiadacza dowodu osobistego, jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika. Zawieszenie certyfikatów zawsze będzie powodowało zawieszenie ważności dowodu osobistego. Czynności dokonane w okresie zawieszenia albo unieważnienia certyfikatów nie wywołają skutków prawnych. Po upływie 14 dni i nie cofnięciu przez posiadacza dowodu zawieszenia certyfikatów dowód osobisty zostanie automatycznie unieważniony. Czynności związane ze zgłaszaniem zawieszenia certyfikatów będą realizowane w taki sam sposób, jak przy zgłoszeniu utraty dowodu osobistego.

E-dowód w usługach online

E-dowód jest odpowiedzią na coraz powszechniejsze zapotrzebowanie na możliwość korzystania z usług online, świadczonych nie tylko przez administrację publiczną, ale również przez świadczeniodawców komercyjnych. Dzisiaj dla dostawców usług częstym problemem jest brak bezpośredniego kontaktu z osobą korzystającą z usługi oraz wynikająca z tego wątpliwość dotycząca deklarowanej tożsamości i wieku osoby, na rzecz której świadczona jest usługa. Problem pojawia się także w przypadku, gdy wymaganym elementem usługi online jest złożenie przez świadczeniobiorcę oświadczenia woli, które powinno być opatrzone przez składającego podpisem. Rozwiązaniem tego problemu jest e-dowód i dostępne przy jego pomocy dwa narzędzia: mechanizm uwierzytelnienia oraz podpis elektroniczny.

E-dowód jako dokument podróży zgodny ze standardami ICAO

W warstwie elektronicznej dowodu znajdują się również dane jego posiadacza, w tym fotografia zapisana w wersji elektronicznej jako zdjęcie biometryczne. Tym samym będzie to dokument podróży zgodny z wymogami Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) i dzięki temu posiadacz takiego dowodu będzie mógł być szybciej i sprawniej obsłużony na lotnisku.

Bezpieczeństwo

Użycie funkcjonalności elektronicznego dowodu osobistego będzie wymagało przyłożenia dokumentu do czytnika i wpisania numeru identyfikacyjnego CAN zamieszczonego w dowodzie osobistym w postaci cyfrowej i kodu kreskowego lub odczytania numeru CAN przy pomocy czytnika kodu kreskowego. Wiarygodność nawiązania komunikacji potwierdzana będzie każdorazowo numerem identyfikacyjnym CAN, co uniemożliwi nieautoryzowane odczytanie danych.

Jak będzie wyglądał odbiór e-dowodu?

Aby móc korzystać z wszystkich funkcji e-dowodu, należy ustawić swój własny **kod PIN do podpisu osobistego** (sześć cyfr) i **kod PIN do profilu osobistego** (cztery cyfry). Ustalanie tych kodów (w sposób podobny do tego znanego przy kartach do bankomatów) odbędzie się - zgodnie z decyzją obywatela - w urzędzie przy odbiorze albo później w dowolnym momencie. Osoby niezainteresowane korzystaniem z funkcjonalności profilu osobistego (np. osoby starsze), nie będą zmuszone do jej używania, zachowując jednocześnie możliwość jej uruchomienia w okresie ważności dokumentu. Przy odbiorze dowodu osobistego obywatel otrzyma również kod PUK (o zastosowaniu podobnym to tego w telefonie komórkowym: po wpisaniu nieprawidłowego kodu PIN, można wpisać kod PUK i później na nowo korzystać z wszystkich funkcjonalności e-dowodu). Podawanie kodu PIN będzie potrzebne zawsze, gdy chcemy złożyć podpis osobisty lub zostać uwierzytelnionym. W dowolnym momencie posiadacz dowodu osobistego będzie mógł dokonać zmiany kodu PIN: w urzędzie lub przy wykorzystaniu aplikacji umożliwiającej dokonanie takiej czynności.

E-dowód w świadczeniach medycznych

W przyszłości pacjenci posiadający nowy dokument będą mieli możliwość rejestracji w placówce medycznej bez podawania danych osobowych. Planowana jest również możliwość potwierdzenia przez pacjenta pobytu w placówce medycznej bez użycia kodu PIN oraz możliwość uwierzytelniania przy pomocy podpisu osobistego.

Czy w innych krajach Unii Europejskiej też są wydawane dowody elektroniczne?

Wdrażając dowód osobisty z warstwą elektroniczną Polska dołączy do Austrii, Belgii, Chorwacji, Portugalii, Estonii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Litwy, Niemiec, Szwecji, Węgier czy Włoch, w których funkcjonują takie rozwiązania. Dokument ten najczęściej jest wykorzystywany do identyfikacji i uwierzytelniania oraz do składania elektronicznego podpisu.